

אוניברסיטת בר-אילן, הפקולטה למשפטים

מבחן בקורס:

תיאוריות פמיניסטיות של המשפט

99-976-01

מועד א', סמסטר א' התשפ"א

הנחיות למבחן:

מתכונת כללית
המבחן הינו "מבחן בית". המשמעות היא שיש זמן ארוך יותר לענות עליו, יש גמישות במועד כתיבתו, וכן שניתן להשתמש בחומרי קריאה שיש לכן. או שתחפשו במאגרי מידע כהשראה וכביסוס לתשובות שלכן. ם למבחן – אך לא כתחליף לתשובות מקוריות.

אתיקת עבודה
חל איסור מוחלט לעבוד על המבחן עם אנשים אחרות. ים – מתוך הקורס ומחוצה לו. זה כולל איסור דיבור על השאלות, ואיסור שיתוף השאלות בינכם. ם. כמובן שאין לשתף רעיונות לתשובות או למקורות רלוונטיים.

אתיקת כתיבה
מותר ורצוי להשתמש במקורות מידע שנלמדו בקורס או שתמצאו במהלך העבודה שלכן. ם לצורך מענה למבחן. מותר גם לצטט משפטים חלקיים או מלאים. אך יש להקפיד על כללי הציטוט וההפניה בדיוקנות. זאת אומרת, אין להעתיק משפטים או חלקי משפטים ממקור ללא מרכאות והפניה, ואין לשאוב רעיון ממקור ללא הפניה. על ההפניות לכלול פרטים מלאים (שם מלא של הכותבת, כותרת, שם כתב העת (אם רלוונטי), שנת פרסום).

שימו לב: הסתמכות על מקורות נוספים אחרים עשויה להקנות הערכה נוספת לעבודה. עם זאת, הסתמכות עליהם ללא אזכור לפי הכללים עלולה לפסול את העבודה. כנספח למבחן זה יצורפו הנחיות מדוייקות לעניין ציטוט והפניה.

מועד:

משך ופורמט

- לכל תלמיד.ה יש 48 שעות לענות על המבחן – מרגע הורדת הטופס מהמודל ועד מועד העלאת התשובות למודל.
- לכל תלמיד.ה יש בחירה מתי לתזמן את חלון הזמן הנ"ל, במהלך 3 שבועות בין התאריכים יום ד' 20.01 בשעה 08:00 ועד ליום ג' 09.02 בשעה 23:00.

צורת הגשה:

- יש לענות על 2 מתוך 4 השאלות
- על עבודת המבחן להכתב בפורמט הבא:
 - ✓ מסמך Word
 - ✓ עד שני עמודים לכל שאלה
 - ✓ רווח 1.5
 - ✓ יישור לשני הצדדים (הסבר כאן)
 - ✓ שוליים רגילים (2.54 ס"מ מכל כיוון)
 - ✓ פונט דיוויד 12
- אין לרשום שום פרטים מזהים על גבי מסמך התשובות (לא שם, לא ת"ז)

יצירת קשר
ניתן לפנות בשאלות הבהרה לעוזרת ההוראה שגיא וטמברג יזרעאלי כתובת הדוא"ל: sagywi@gmail.com
הסברים שיהיו רלוונטיים לכל הכיתה יישלחו על ידה בתפוצה דרך המודל.

מטרת המבחן:

המבחן נועד לבחון את היישום שלכן. ם של ביקורת פמיניסטית של המשפט. לכן, עליכן. ם לגייס את התאוריות, הרעיונות והמידע שלמדנתן. ם לאורך הקורס בפיתוח המענה המקורי שלכן. ם לשאלות המבחן.

לכן, כל שאלה במבחן תהיה מורכבת מפריט קריאה שעליכן. ס. לנתח באופן ביקורתי בשימוש הכלים שנלמדו בקורס. ניתן להיעזר במקורות נוספים אם תרצו, אך אין בכך חובה. כל שאלה תלויה במספר שאלות הכוונה שנועדו לעזור לכן. ס. בניתוח. אם יש לכן. ס. ביקורות אחרות, אין הכרח שתצמדו לשאלות ההכוונה.

שאלות:

שאלה 1: מה בין "מכנסונים" של תיכונים סטיות, חיילת על מדים ותחבורה ציבורית?

"מחאת המכנסונים" איננה חדשה עבור כל מי שחיה כאן בשנים האחרונות. סביר להניח שכבר גיבשת אודותיה עמדה. בחודשים האחרונים ניתנו שני פסקי-דין בשני הליכים שונים לחלוטין, הנוגעים להיבטים שונים של אותו נושא. האחד (ת"א (תא) 19-04-2023 מור שמחי נ' אגד) היה הליך של תביעת פיצויים אזרחית נגד אגד, האחר (בג"ץ 4100/20 עלמה אלון נ' שר החינוך) היה עתירה לבג"צ נגד משרד החינוך. **דונו באופן בו התייחסו שופטת השלום ושופטי בג"צ לנושא הלבוש, הגוף, אורך המכנסיים, ומה ביניהם לבין שאלות של מגדר ומעמד האשה. נתחו את הטיעונים שהושמעו בשני ההליכים, השוו בין הטיעונים עצמם, והשוו בין הניתוח והרטוריקה של פסקי הדין השונים שניתנו בשני העניינים. נסו לראות מה מבין התאוריות בהן עסקנו בקורס רלבנטי להבנת הסיטואציות ופסקי הדין שניתנו בהן; לאיזו תפישה יש פוטנציאל להאיר את הדברים באור ברור או מעניין יותר?**

שימי. לב, איננו מבקשות ניתוח פוזיטיביסטי מזווית של דיני נזיקין או של משפט מנהלי.

שאלה 2: כשהמשפחה יוצאת לשחות

דומה כי שאלות של הפרדה מגדרית עולות יותר ויותר בשנים האחרונות. המקרה של בג"ץ 3865/20 שלומי שוקרון נ' המועצה המקומית קרית ארבע (קובץ להורדה מהמודל או מאתר נבו) עוסק בשאלה של שעות שחיה נפרדות ומעורבות. התמקד. י. בפסה"ד של השופט גרוסקופף.

האם עולה מדבריו כי יש תשובה חוצת גבולות לגבי הלגיטימיות או אי-הלגיטימיות של הפרדה מגדרית, ללא תלות בהקשר? נסה. י. להעריך את עמדתו ב-"משקפיים" פמיניסטיים על פי הזרמים השונים, במידת האפשר. האם ניתן לקבוע כי זרם זה או אחר יתמודד באותה עמדה, או להיפך? אלו שאלות יש לשקול בעת בחינת לגיטימיות של הפרדה מגדרית? האם יהיו מקרים שלדעתך תהיה דרישה או תמיכה בהפרדה דווקא ממניעים פמיניסטיים?

השאלות שלעיל נועדו רק לשם הכוונה. שתי השאלות הבאות מחייבות התייחסות:

האם דברים היו משתנים לו דובר באתר שונה, של מתן שירות ציבורי אחר, כדוגמת ספריה עירונית? האם הייתה תשובתך משתנה לו דובר ביישוב בעל רוב חילוני, כאשר הדרישה לקביעת שעות לשחייה נפרדת באה ממיעוט דתי?

שאלה 3: האם זהות מגדרית היא זהות? כשפמיניזם, להטב"ק ומשפט פטריארכלי מתנגשים חזיתית

קרא. י. את ת"פ 389/02 מדינת ישראל נ' חן אלקובי (קובץ להורדה מהמודל או מאתר נבו). בחנ. י. את אופן ניתוח המקרה על ידי השופטים, הרטוריקה והטיעונים בדיון, ואת ההשוואה לפסקי הדין המוזכרים במהלכו. מה ניתן ללמוד מכך על התפיסה המשפטית ו/או החברתית אודות מה היא זהות "אמיתית" ומהותית לבת. אדם שאי-אפשר לשנותה, לעומת זהות שניתן או אף מותר לשנות או להציג כזהות אחרת? מה הקריטריונים של "מיצג שווא" או "השגה במרמה", מה ההשלכות המשפטיות והתפיסיות של הגדרות אלו? מה ההבחנה בין הסכמה מדעת לבין שלא מדעת, מה בינן לבין אינוס? איך היית משנה את הגדרות המושגים הללו? כיצד היית משנה סעיפי חוק קיימים כדי ליצור דוקטרינה שלדעתך צודקת?

שאלה 4: חרדה, מגדר ומשפט

במחקר שעסק ב"תג המחיר" של חרדה נשית לעומת חרדה גברית, ביקשו חוקרות להציף את ההשלכות המוחשיות הכלכליות של חרדה מגדרית זו, מעבר להשלכות התנהגותיות המוכרות. לפניך 4 שאלות סקר

מתוך המחקר יחד עם תוצאותיהן. **בחנו את השאלות והנתונים**. מה המצב החברתי והמשפטי שהנתונים משקפים? **אלו שאלות או תובנות משפטיות עולות אצלך בעקבות מידע אמפירי זה?** האם יש מידע משפטי או אמפירי נוסף שלדעתך יש לחקור בעקבות הסקר? האם יש לך רעיונות לפתרונות משפטיים שיכולים להוות מענה למצב המתגלה כאן? האם יש לך ביקורת אודות הסקר עצמו? אם כן: מה ולמה, וכיצד היית משנה אותו?

(אין חובה לקרוא את המאמר עצמו.)

המאמר: Bitton, Yifat, & Tal Shavit, *Differences Between Men's and Women's Monetary Valuation of Crime Avoidance Behavior* 10 *Feminist Criminology* 115 (2015), <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1557085115571932> (ניתן למצוא גם **במודל**)

הסקר (תורגם לעברית):

מקרה א

אתה נמצאת במסיבה הממוקמת ברחוב חשוך. ההליכה מהמסיבה למקום בו חנית את הרכב היא 10 דקות. אתה יכולה או לצאת מהמסיבה לבד או ללכת עם עוד מישהי. מה היית עושה?

1. לא היית מחכה למישהי. ללכת איתי לרכב שלי. הייתי עוזבת את המסיבה בזמן שמתאים לצרכים שלי, מתי שאני רוצה לעזוב.
2. היית מוכנה לחכות עד 15 דקות למישהי. ללכת איתי לרכב שלי.
3. **היית מוכנה לחכות עד 30 דקות למישהי. ללכת איתי לרכב שלי**
4. הייתי מחכה כמה זמן שנצרך עד שמישהי. מהמסיבה יוכלו ללכת איתי לרכב שלי, ולא הייתי עוזבת לבד.

[מקרה ב – לצורך המבחן נמחק, למתעניינות ים נמצא בעמ' 126 במאמר]

מקרה ג

אתה עומדת לשכור דירה ועליך לבחור אחת מבין שתי דירות נהדרות, עם תכונות זהות לחלוטין שעומדות בכל הקריטריונים שהגדרת לעצמך. הדירות נמצאות באותה השכונה עם רק הבדל אחד ביניהן:

- דירה א': לבניין יש חניון מואר היטב.
- דירה ב': לבניין יש חניון לא מואר היטב.

השכירות של שתי הדירות זהה, על סך 2,000 ₪ לחודש. אך, לדירה א' יש תשלום חודשי נוסף עבור תאורת החניון. מה הסכום המקסימלי שהיית מוכנה לשלם עבור תוספת זו לתאורת החניון? המשמעות היא שאם דרישת התשלום תהיה גבוהה מהסכום שנקטת, תחליטי לשכור את הדירה עם החניון שאינו מואר היטב. (תשובה של "0" משמעותה שהיית בוחרת את דירה ב').

מקרה ד

יש לך פגישת עסקים בערב. בקרבת מקום לפגישה יש שני חניונים:

- חניון א': מציע חניה בחינם, אך אינו מואר היטב כך שההליכה לפגישה תהיה בחושך.
- חניון ב': מואר היטב כך שההליכה לפגישה תהיה מוארת, אך גובה תשלום.

צא. מנקודת הנחה שעליך לחנות באחד משני החניונים הללו על מנת להגיע לפגישה. מה הסכום המקסימלי שהיית מוכנה לשלם עבור חניון ב' (המואר היטב)? (תשובה של "0" משמעותה שהיית בוחרת את חניון א').

תוצאות הסקר

להלן אחוזי המשיבים והמשיבות לכל בחירה אפשרית בשני המקרים הראשונים (מסיבה וקניון):

מקרה	תשובה	גברים (195 משיבים)	נשים (305 משיבות)
מסיבה	1 (הכי פחות חרדה/זהירות)	73.3%	13.8%
	2	21.5%	28.8%

26.6%	3.6%	3	
30.8%	1.6%	4	(הכי הרבה חרדה/זהירות)

להלן הסכום הממוצע של תשובות המשיבים והמשיבות בשני המקרים האחרונים (דירה ופגישה):

מקרה	גברים (195 משיבים)	נשים (305 משיבות)
דירה	102.7 ₪	172.8 ₪
פגישה	5.5 ₪	20.1 ₪